

УДК 340.113+340.115

Мінченко О. В. – кандидат юридичних наук,
доцент, докторант кафедри теорії держави та
права Національної академії внутрішніх справ,
м. Київ

ПЛЮРАЛІЗМ МЕТОДОЛОГІЧНИХ ПІДХОДІВ У ЮРИДИКО-ЛІНГВІСТИЧНОМУ ДОСЛІДЖЕННІ

Висвітлено різні методи здійснення юридико-лінгвістичних досліджень. Акцентовано на тому, що юридична лінгвістика є складним, багатограним явищем та має подвійну природу походження.

Ключові слова: юридична лінгвістика, методологія, плюралізм, герменевтика, дедукція, індукція.

Актуальність обраної проблематики зумовлена стрімким зростанням обсягів нормативного матеріалу в механізмі правового регулювання, наявністю колізій і прогалин у законодавстві, зниженням рівня юридичної техніки нормотворення, а також загальносоціальною потребою в підвищенні рівня правової свідомості, зокрема правового спілкування, мислення, мовлення та формулювання права.

Основною метою статті є характеристика плюралізму методологічних підходів, що використовують у процесі юридико-лінгвістичних досліджень сучасного правознавства. Її досягнення передбачає розв'язання певних завдань: окреслити специфіку сучасного праворозуміння крізь призму домінування концепції природного права та прав людини, розкрити сутність окремих методологічних підходів та їх інструментальну цінність у дослідженні проблем юридико-лінгвістичного характеру.

Методологічною основою підготовки запропонованої увазі статті визначено методи системного аналізу та герменевтичний, завдяки яким стало можливим досягнути зміст правових доктринальних текстів, а також здійснити їх узагальнення. Важливим етапом окреслення методологічних засад загальнотеоретичного та компаративного осмислення юридико-лінгвістичних досліджень є визначення підходів наукового пізнання. Оскільки не існує єдиного підходу до визначення й

сутності методології, необхідним етапом є правильний вибір методів під час юридико-лінгвістичного дослідження.

Значний внесок у розвиток методологічних підходів у юридичній науці зробили М. С. Кельман, М. І. Козюбра, А. М. Кучук, М. С. Патеї-Братасюк, П. М. Рабінович, О. Д. Тихомиров та ін. Юридико-лінгвістичні дослідження є менш узагальненими і систематизованими, тому кожен автор, який зосереджував на них свою увагу (Н. В. Артикуца, Ю. Л. Власов, Е. І. Галяшина, М. Д. Голєв, С. Е. Захаріна, С. П. Кравченко, Ю. Ф. Прадід), окрім визначення предметної сфери, розроблення категоріального апарату, зробив вагомий внесок у розроблення методологічних засад.

Одним із актуальніших завдань, яке необхідно розв'язати, висвітлюючи питання методології державно-правових явищ, постає осмислення сутності плюралізму наявних концепцій розуміння права. «Для того, щоб забезпечити протидію кризовим явищам в юриспруденції, потрібна нова методологія, що допомогла б сформулювати нову юридичну доктрину, яка б адекватно відображала природу юриспруденції», – зауважує О. М. Костенко [1]. Автор акцентує на тому, що сучасна методологія має формулюватися на підставі того, що «завжди в історії людства під час виникнення кризи юриспруденції виведення її на шлях прогресу здійснювали за допомогою ідеї природного права. Так зване римське право, засноване на ідеології природного права, яку розробляли ще давні греки, а потім використовували римські юристи-“натуралісти”, укорінилося в юридичній культурі людства як основа прогресу юриспруденції. На думку сучасних фахівців, для розв'язання основного питання правознавства “Що є право: витвір Природи чи витвір волі і свідомості Людей, чи того й іншого?” слід застосовувати методологічний принцип, який можна назвати принципом соціального натуралізму» [1].

Засадою проведення запропонованого дослідження є діалектичний підхід. Так, К. В. Іванков зазначає, що діалектика претендує на знання законів устрою світу. Водночас на сучасному етапі найбільшою проблемою діалектики є те, що за всю її історію ніхто з класиків діалектики не зміг доступно і ясно викласти її засади, показавши, в чому вона подібна до формальної логіки, а чим конкретно відрізняється. Автор зауважує, що неможливо довіряти логіці, яка сама не може чітко

сформулювати свої поняття [2], зазначаючи: «Історія людської цивілізації підтверджує, що всі науки зароджувалися і століттями існували у вигляді мовних форм. Лише з часом вони доростали до формалізації запису своїх понять, що призводило до їх стрімкого розвитку і масового розповсюдження. ... Якщо б діалектична методологія була формалізована, спільно з вихованням культури мислення, вона могла б стати важливим додатковим інструментом пізнання» [2].

Дещо інакше цю ідею висловив С. Ю. Колчигін: «Із формальної парадоксальності діалектики випливає її багатовимірність. Причому багатовимірність універсального масштабу і характеру. Йдеться про те, що діалектика, якщо осягнути весь її потенціал, стає чимось набагато більшим, ніж "тільки" діалектика. (Наприклад, так звана тріалектика, що працює з відношенням "між" як з третьою – енергоінформаційною – складовою: в діалектичній взаємодії протилежностей.) Епоха постмодерну запропонувала ідею багатовимірних підходів до нескінченного різноманіття реальності й, відповідно, представила колишній спосіб діалектики у вигляді своєрідної "мультилектики", багатовимірної логіки пізнання світу» [3].

Не вдаючись до дискусії щодо наявності тріалектики та мультилектики, а також особливостей змісту діалектики, зауважимо, що відносно запропонованої увазі статті використання діалектичного підходу передбачає врахування того, що досліджуване явище пов'язане з іншими соціальними явищами і відповідно зазнає постійного впливу та водночас впливає на них, а отже, повсякчас зазнає змін. Зрештою, варто наголосити на такому законі діалектики, як єдність і боротьба протилежностей. Вище ми зазначали необхідність урахування цивілізаційних особливостей і плюралізму розуміння права, а тому правових явищ. У цьому разі доречною видається позиція С. Є. Ячина, що «важко знайти компаративне дослідження в тематичній сфері "Захід – Схід", автор якого не нарікав би на труднощі або ж на неможливість зрозуміти іншу культуру. Визнаючи наявність таких труднощів, зауважимо, що вони перебільшені в тому простому розумінні, що жодна людина в принципі може зрозуміти іншу» [4, с. 12–13].

У процесі загальнотеоретичного та компаративного осмислення здобутків юридико-лінгвістичних досліджень науковець змушений вдаватися до герменевтичного підходу,

адже, на думку В. С. Хазиева: «вивчення світової літератури передбачає виникнення двох основних труднощів – точність перекладу тексту і адекватність його розуміння. Ознайомлення з рідною літературою автоматично розв'язує першу трудність, але залишає місце для другої, до того ж, можна довго сперечатися про те, чи можливо взагалі однозначно трактувати зміст (смислів, ідеї) художнього твору. Ймовірно, правильним буде прагнення дізнатися та розглянути всі можливі версії перекладу, з яких читач може вибрати той, який йому ближчий за духом» [5, с. 42]. І хоча наведене положення стосується перекладу літературних текстів, відповідні труднощі властиві також і юридичному перекладу. Згадаємо *acquis communautaire*. Зокрема, А. А. Виноградов зазначає, що наприкінці ХХ століття в європейському правовому лексиконі сформувалась абсолютно нова категорія – *acquis communautaire*. Саме таку назву мала ст. 7 проекту Договору про Європейський Союз, прийнятого Європейським Парламентом 14 лютого 1984 року. У французькому варіанті це буквально означало «те, що досягнуто в рамках Співтовариства». Автор зазначає, що згодом спроби перекласти цю правову категорію на інші мови породжували різні формулювання, часто навіть не ідентичні за змістом (наприклад, «спадщина спільноти» англійською, «нормативна спадщина» – шведською, «чинне право Співтовариства» – датською або «правові досягнення ЄС» – російською). У наведених прикладах чітко простежується етимологічна розбіжність варіантів перекладу. Причому в науковій спільноті наявна чітка тенденція до використання оригінального варіанту *acquis communautaire*, залишаючи його без перекладу, проте з наданими детальним опису характеристики [6].

У контексті питання, що підлягає дослідженню, варто згадати, що назва герменевтики асоціюється з грецькою міфологією. Грецький бог Гермес виконував роль посередника між богами і людьми. Середньовічна герменевтика тексту Біблії була пов'язана з логікою і риторикою, що позначилося на розвитку науки про тлумачення в наступні епохи, коли виникла проблема щодо перекладу та розуміння стародавніх текстів на івриті, грецькою та латиною [7, с. 3]. «Філософський аналіз тексту та світу як тексту призводить до глибшого розуміння сучасності. Зменшення невизначеності може мати місце лише за збільшення нашого розуміння когнітивних аспектів процесу пізнання. Духовні та інтелектуальні здобутки різних культур не

збігаються ні за часом, ні концептуально, ні в ціннісно-смысловому контексті, а одні й ті самі, здавалося б, теорії, гіпотези, ідеї, категорії в різному соціальному, національному та часовому контексті набувають якісної своєрідності» [7, с. 4].

Доречно, на нашу думку, висноує О. Діюмідова: «Предмет дослідження американських, англійських юристів та лінгвістів – це герменевтичні аспекти права й мови, зокрема стиль юридичних документів, їх прочитання та тлумачення неспеціалістами у сфері права. Особливу увагу приділяють ролі перекладача в юридичних справах, оскільки саме останній є передавальною ланкою не лише для двох мов, а й культур чи соціальних сфер» [8].

Особливості предмета юридико-лінгвістичних досліджень передбачають, серед іншого, використання системного підходу. Це зумовлено тим, що внутрішня будова права має чітку й систематизовану структуру з можливим виокремленням горизонтальних і вертикальних зв'язків, підпорядкованості між окремими складовими елементами. На сучасному етапі такий підхід є одним із головних засобів наукового пізнання, «мета і завдання якого полягають в дослідженні певних об'єктів як складних систем. Системний підхід сприяє формуванню відповідного адекватного формулювання суті досліджуваних проблем у конкретних науках і вибору ефективних шляхів їх розв'язання. Методологічна специфіка системного підходу полягає в тому, що метою дослідження є вивчення закономірностей і механізмів утворення складного об'єкта з певних складових. Причому особливу увагу звертають на різноманіття внутрішніх і зовнішніх зв'язків системи, процес (процедуру) об'єднання основних понять в єдину теоретичну картину, що дає змогу виявити сутність цілісності системи» [9].

Усебічне осмислення юридико-лінгвістичних проблем також передбачає системність пізнання, адже предмет пізнання є елементом відповідної культури та не може бути «вирваний» з її контексту, потребує врахування системних зв'язків для висвітлення його сутності, місця й ролі в певному соціальному середовищі. Цікавою є думка відомого фахівця з європейського мовознавства К. О. Кантура: «Компаративістика ХХ століття прийшла до методологічно важливого твердження про те, що будь-яка реконструкція за своєю спрямованістю завжди є системною. Цінність фундаментального поняття фонетичного

закону полягає в тому, що реконструйований фонетичний закон дає змогу об'єднати розрізнені звуки в певні групи. Отже, навіть окремих фонетичний закон, узятий ізольовано, передбачає системний підхід до мовних явищ, базується на системному розумінні фактів мови: адже численні розрізнені фонетичні явища підведено тут під обмежену кількість фонетичних законів, тобто систематизовано (те саме необхідно сказати про реконструкцію архетипу)» [10].

Важливими для досягнення мети нашого дослідження є такі логічні методи, як аналіз і синтез, індукція та дедукція. Зауважимо, що у філософському словнику «аналіз» трактовано як спосіб мисленнєвого або реального розокремлення об'єкта пізнання на складові елементи з метою виявлення його структурних елементів і зв'язків між ними [11, с. 5]. Протилежним наведеному способу є синтез, що в перекладі означає єднання, поєднання, сполучення. У філософському словнику синтез інтерпретують як єдність, цілісність певних сполучених, взаємопов'язаних явищ, предметів дійсності; узагальнення, висновок із чого-небудь [12].

«Дедукція – це логічний метод, за яким відповідно до загального істинного твердження виводять нове істинне твердження, що стосується окремих предметів та їх сукупностей» [11, с. 7]. «Індукція – один із методів наукового дослідження. Індуктивний висновок – це рух знання від одиничних стверджень до загальних положень. Індукція пов'язана з дедукцією, вони доповнюють одна одну» [11, с. 10].

Використання означених методів дає змогу виокремлювати ознаки, встановлювати особливості, формулювати дефініції, доходити висновків щодо предмета дослідження.

Важливу роль у дослідженні державно-правових явищ і осмисленні юридико-лінгвістичних досліджень зокрема відведено використанню таких юридичних методів, як техніко-догматичний і компаративний.

Техніко-догматичний (або формально-догматичний) метод передбачає дослідження державно-правових явищ у «чистому вигляді», що існують незалежно від інших видів суспільної та державної діяльності, поза сферою економіки, політики тощо. Так, опис окремих повноважень або порядку утворення певного органу державної влади здійснюють з використанням догматичного методу, який уособлює цілісність, тривалість і

стабільність державної влади, вищу силу дії норм Конституції, відповідність права ідеалам справедливості тощо.

Компаративний метод полягає в зіставленні державно-правових явищ з метою визначення їхніх спільних і відмінних рис. На думку О.Тихомирова: «Компаративний метод не зводиться лише до порівняльного методу, а охоплює всі методи дослідження “не одного” об’єкта на різних рівнях їх узагальненості: загальних методів мислення, філософських, загальнонаукових, спеціально-наукових тощо. До особливостей компаративного методу належить не лише орієнтація на дослідження “не одного” об’єкта, його властивості чи стану, а й спрямованість на встановлення різного в дослідженнях множинності та відмінностей явищ правової реальності, формування загального для них у їх реальній взаємодії, а не тільки за задалегідь встановленими критеріями, виявлення як наявності загального і різного, так і їх відсутності, тобто універсального та унікального» [13].

Наприклад, С. В. Дорда зауважує: «Лінгвоюристика у процесі розгляду мовно-правових феноменів відправною точкою обирає право, сукупність сформованих юридичних законів і традицій, юридичну мову як умовну систему відносно природної мови і спрямовану на автономізацію відносно неї. Головна мета лінгвоюристики – розгляд мови, соціальної мовної взаємодії людей крізь призму закону, спираючись на закони та сформовану правову практику; мета юрислінгвістики – розгляд тих змін природної мови (її норм та закономірностей), які виникають у разі її наближенні до юридичної сфери і тих її перетворень, що виникають під час її проходження крізь юридичну призму» [14]. Отже, відповідні зміни звичайного мовлення в процесі його відтворення засобами та процедурами правового регулювання виявляють та вивчають за допомогою методу порівняння.

Таким чином, на підставі зазначеного вище та з урахуванням мети й завдань цієї статті видаються логічними такі висновки.

1. Юридична лінгвістика порівняно з іншими правовими явищами є складною і багатогранною, що має подвійну природу походження, постає засобом і способом формалізації права як сукупності соціальних ідеалів, а тому потребує застосування комплексного підходу до осмислення юридико-лінгвістичних проблем сучасної правової дійсності.

2. Найбільш корисними та доцільними в осмисленні зазначеної проблематики є системний, герменевтичний та догматичний наукові підходи, використання яких зумовлене особливостями складної природи форм і способів організації юридико-лінгвістичних знань, а також об'єктивність існування та взаємодії різноманітних форм (джерел) права, завдяки яким право набуває ознак формальності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Костенко О. М. Глобалізація юриспруденції – ще один виклик часу для України [Електронний ресурс] / О. М. Костенко. – Режим доступу: http://www.experts.in.ua/baza/analtic/index.php?ELEMENT_ID=13291. – Назва з екрана.

2. Иванков К. В. Что такое диалектика (формальные основы диалектики) [Электронный ресурс] / К. В. Иванков. – Режим доступа: <http://philosophystorm.org/article/ivankov-konstantin-vladimirovich-chto-takoe-dialektika-formalnye-osnovy-dialektiki>. – Загл. с экрана.

3. Колчигин С. Ю. Диалектика сегодня: многомерные возможности и феномен дубликации [Электронный ресурс] / С. Ю. Колчигин // Актуальные проблемы развития мировой философии : материалы II Междунар. науч.-теорет. конф. (14–16 февр. 2013 г.). – Режим доступа: <http://www.enu.kz/repository/repository2014/dialektika-segodnya.pdf>. – Загл. с экрана.

4. Дао и телос в смысловом измерении культур восточного и западного типа : монография / С. Е. Ячин и [др.]. – Владивосток : Изд-во Дальневост. федерал. ун-та, 2011. – 324 с.

5. Хазиев В. С. Герменевтические упражнения над стихотворением Гейне «Fichtenbaum» / В. С. Хазиев // Вестник Московского университета. – 2006. – № 6. – С. 42–55. – (Серия «Философия»).

6. Виноградов А. Особенности происхождения и содержание правовой категории «*acquis communautaire*» в праве Европейского Союза [Электронный ресурс] / А. Виноградов. – Режим доступа: <http://alleuropalux.org/?p=2518&print=pdf>. – Загл. с экрана.

7. Левашева Е. В. Философская герменевтика : учеб.-метод. пособие / Е. В. Левашева, Ю. Г. Матушанская. – Казань : Казан. гос. технол. ун-т, 2006. – 81 с.

8. Діомідова О. Сучасна юридична лінгвістика: перспективи розвитку / О. Діомідова // Мова і суспільство. – 2014. – Вип. 5. – С. 18–22.

9. Системний підхід, його місце та роль у науковому пізнанні. Поняття системи та її властивості [Електронний ресурс] : лекція. – Режим доступу: http://nuczu.edu.ua/files/books/L_MOND/L_MOND%2035.pdf. – Назва з екрана.

10. Кантур К. О. Зародження порівняльно-історичного методу в європейському мовознавстві [Електронний ресурс] / К. О. Кантур // Актуальні проблеми сучасної лінгвістики та методики викладання мови і літератури. – Режим доступу: <http://www.nniif.org.ua/File/15kkozpi.pdf>. – Назва з екрана.

11. Словник-довідник з курсу філософії / уклад. А. Г. Чичков, О. М. Башкеєва, О. М. Патеріло. – Дніпропетровськ : ДВНЗ УДХТУ, 2014. – 20 с.

12. Синтез [Електронний ресурс] // Словник іншомовних слів. – Режим доступу: <http://www.jnsm.com.ua/cgi-bin/u/book/sis.pl?Qry=%F1%E8%ED%F2%E5%E7&image.x=0&image.y=0>. – Назва з екрана.

13. Теорія держави і права : підручник / Ю. А. Ведєрніков та ін. – Дніпропетр. : Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ, Ліра ЛТД, 2015. – 468 с.

14. Дорда С. В. Сучасний стан правничої лінгвістики (короткий нарис) [Електронний ресурс] / С. В. Дорда. – Режим доступу: http://lib.uabs.edu.ua/library/P_Visnik/Numbers/1_4_2011/04_01_05.pdf. – Назва з екрана.

REFERENCES

1. Kostenko, O.M. *Hlobalizatsiia yurysprudentsii - shche odyin vyklyk chasu dlia Ukrainy [The globalization of jurisprudence is another time challenge for Ukraine]*. Retrieved from http://www.experts.in.ua/baza/analytic/index.php?ELEMENT_ID=13291 [in Ukrainian].

2. Ivankov, K.V. *Chto takoe dialektika (Formalnye osnovy dialektiki) [What is dialectics (Formal bases of dialectics)]*. Retrieved from <http://philosophystorm.org/article/ivankov-konstantin-vladimirovich-chto-takoe-dialektika-formalnye-osnovy-dialektiki> [in Russian].

3. Kolxhigin, S.Yu. Dialektika segodnia mnogomernye vozmojnosti i fenomen duplikacii [Dialectics Today: Multidimensional Opportunities and the Duplication Phenomenon]. *Aktualnye problemy razvitiia mirovoi filosofii, Actual problems of the development of world philosophy*: Proceedinga of the II International Scientific and Theoretical Conference. Retrieved from <http://www.enu.kz/repository/repository2014/dialektika-segodnya.pdf> [in Russian].

4. Yachin. S.E. (et al.). (2011). *Dao i telos v smyslovom izmerenii kultur vostochnogo i zapadnogo tipa [Tao and telos in the sense dimension of cultures of the eastern and western types]*. Vladivostok: Izd-vo Dalnevost. federal. un-ta [in Russian].

5. Haziev, V.S. (2006). Hermenevicheskie uprajneniia nad stihotvoreniiem Geine Fichtenbaum [Hermeneutical exercises on Heine's poem Fichtenbaum]. *Vestnik Moskovskogo universiteta, Bulletin of Moscow University* 6, 42-55 [in Russian].

6. Vinogradov, A. *Osobennosti proishojdeniia i sodержanie pravovoi kategorii acquis communautaire v prave Evropeiskogo Soiuza [Features of origin and content of the legal category acquis communautaire in the law of the European Union]*. Retrieved from <http://alleuropalux.org/?p=2518&print=pdf> [in Russian].

7. Levasheva, E.V., & Matushanskaiia, Yu.G. (2006). *Filosofskaia germenentika [Philosophical hermeneutics]*. Kazan: gos. tehnoł. un-t [in Russian].

8. Diomidova, O. Suchasna yurydychna linhvistyka: perspektyvy rozvytku [Contemporary Legal Linguistics: Prospects for Development]. *Mova i suspilstvo, Language and Society*, 5, 18-22 [in Ukrainian].

9. Systemnyi pidkhid, yoho mistse ta rol u naukovomu piznanni. Poniattia systemy ta ii vlastyvyty [System approach, its place and role in scientific knowledge. The concept of the system and its properties]. (n.d.). *nuczu.edu.ua*. Retrieved from http://nuczu.edu.ua/files/books/L_MOND/L_MOHD%2035.pdf [in Ukrainian].

10. Kantur, K.O. Zarozhennia porivnialno-istorychnoho metody v yevropeiskomu movoznavstvi [The origin of the comparative-historical method in European linguistics]. *Aktualni problemy suchasnoi linhvistyky ta metodyky vykladannia movy i literatury, Actual problems of modern linguistics and teaching methods of language and literature*. Retrieved from <http://www.nniif.org.ua/File/15kkozpi.pdf> [in Ukrainian].

11. Chychkov, A.H., Bashkeieva, O.M., & Paterilo, O.M. (2014). *Slobnyk-dovidnyk z kursu filosofii [Dictionary-reference book on the philosophy course]*. Dnipropetrovsk: DVNZ UDKhTU [in Ukrainian].

12. Syntezy [Synthesis]. *Slovnnyk inshomovnykh sliv, Dictionary of foreign words*. (n.d.). *jnsn.com.ua*. Retrieved from <http://www.jnsn.com.ua/cgi-bin/u/book/sis.pl?Qry=%F1%E8%ED%F2%E5%E7&image.x=0&image.y=0> [in Ukrainian].

13. Vediernikov, Yu.A. (2015). *Teoriia derzhavy i prava [Theory of state and law]*. Dnipropetrovsk: Dnipropetr. derzh. un-t vnutr.sprav, Lira LTD [in Ukrainian].

14. Dorda, S.V. *Suchasnyi stan pravnychoi linhvistyky (korotkyii narys) [Modern state of legal linguistics (short essay)]*. Retrieved from http://lib.uabs.edu.ua/library/P_Visnik/Numbers/1_4_2011/04_01_05.pdf [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редколегії 15.11.2017

Minchenko O. – *Ph.D in Law, Associate Professor, Doctoral Student of the Department of Theory of State and Law of the National Academy of Internal Affairs, Kyiv, Ukraine*

Pluralism of Methodological Approaches in Legal and Linguistic Research

The paragraph is devoted to the coverage of individual methodological approaches to comprehension of legal linguistic problems of modern jurisprudence. Attention is focused on the fact, that legal linguistic is a complex and multifaceted phenomenon that has a dual nature of its origin.

The main purpose of the article is a description of plurality of methodological approaches used in the process of legal and linguistic studies of the modern jurisprudence, to achieve which it is expected to solve the following issues – to outline the specifics of the modern consideration of law in the light of the dominance of the concept of natural law and human rights, to reveal the nature of certain methodological approaches and their instrumental while studying the issues of legal and linguistic nature.

The method of system analysis and hermeneutic method are the methodological basis for the preparation of the proposed article, due to which it is possible to comprehend the content of legal doctrinal texts, to make their certain generalizations.

Significant contribution to the development of the methodological approaches in legal science has been made by M. Patey-Bratasiuk, M. Kelman, M. Koziubra, P. Rabinovich, O. Tikhomirov, A. Kuchuk and others. Legal and linguistic studies are less generalized and systematic, so every author who made a research in the field of legal linguistics, and along with the definition of the subject area, development of the specific terms, made a significant contribution to the development of methodological principles, the following authors are among them: Y. Pradid, M. Holiev, N. Artykutsa, E. Galiashina, S. Zaharina, S. Kravchenko, Y. Vlasov.

The most important conclusions of the article are the following:

1) legal Linguistics among other legal phenomena is a complex and diverse phenomenon, which has the dual nature of its origin, and being a tool and a way of formalization of law as a body of social ideals, requires the use of a comprehensive

approach to understanding of the legal and linguistic issues of modern legal reality;

2) the most useful and appropriate in understanding of the mentioned problems are systematic, dogmatic and hermeneutic research approaches, the use of which is stipulated by the peculiarities of the complex nature of forms and ways of organization of legal and linguistic knowledge and objectivity of the existence and interaction of different forms (sources) of law, due to which through which law acquires the feature of formality.

Keywords: legal linguistic, methodology, pluralism, hermeneutics, deduction, induction.